GEMEENTE
Reusel-De Mierden

Stand van zaken bestemmingsplan Buitengebied 2023

8 oktober 2026

Onderwerpen

- Korte terugblik totstandkoming bestemmingsplan 2019 – 2024
- Korte terugblik rechtspraak stikstof 2019 - 2026
- Gevolgen voor bestemmingsplan
- Oplossingsrichting

Totstandkoming bestemmingsplan

2019

Start bestemmingsplan voor actualisatie plan Buitengebied 2009

Vertrekpunten:

- Omgevingsvisie Reusel-De Mierden vastgesteld op 22 mei 2018
- Ontwerpbestemmingsplan Buitengebied 2017
- Beleidsactualisaties
- Plan MER
- Omgevingswetproof, aanmelding Crisis- en herstelwet

Totstandkoming bestemmingsplan

2020

Nota van uitgangspunten deel 1 vastgesteld

Thema's

- VAB-beleid
- Stimuleren sloop
- Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen
- Sturen op afname geuroverlast
- Energietransitie en klimaatadaptatie
- Ruimtelijke kwaliteit
- Erfgoedbeleid
- Te handhaven uitgangspunten specifieke gebieden, agrarische bedrijvigheid, burgerbewoning, recreatieve voorzieningen, overige niet-agrarische functies

Totstandkoming bestemmingsplan

2021

Nota van uitgangspunten deel 2 vastgesteld

Thema's

- Stikstofregeling
- Geurverordening
- Uitwerking duurzame locaties
- Bedrijfsmatig beheer recreatiewoningen
- Regeling nieuwe boomteeltpercelen
- Paardenbakken

Totstandkoming bestemmingsplan

2021

Voorontwerpbestemmingsplan ter inzage

204 inspraakreacties ontvangen

Totstandkoming bestemmingsplan

2023

Ontwerpbestemmingsplan ter inzage

147 zienswijzen ontvangen

Totstandkoming bestemmingsplan

2024

Bestemmingsplan en planMER vastgesteld (24 september 2024)

16 beroepen ingediend

Beroepstermijn liep van 25 november 2024 t/m 6 januari 2025

Rechtspraak stikstof

2019

Programma Aanpak Stikstof (PAS) sneuvelt

- Landelijk programma, in werking tussen 2015 – 2019
- Op basis van het PAS werden natuurvergunningen op grond van de Wet natuurbescherming afgegeven
- De stikstofruimte die hiervoor nodig was werd (deels) gecompenseerd met herstelmaatregelen voor natuur die in de toekomst lagen
- Uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 29 mei 2019: *voordat* natuurvergunningen worden verleend moet vaststaan dat natuur niet verslechterd. De herstelmaatregelen in het PAS geven onvoldoende zekerheid of de toekomstige positieve gevolgen voor Natura 2000 gebieden worden behaald

Rechtspraak stikstof

2019

Programma Aanpak Stikstof (PAS) sneuvelt

Gevolg:

- Drempelwaarden voor stikstofdepositie verdwenen:
  - < 0,05 mol/N/ha/jaar: vergunningvrij
  - > 0,05 en < 1,0 mol/N/ha/jaar: meldingsplichtig (PAS-melding)
- Veel activiteiten (bouw, gebruik, sloop e.d.) werden in één klap vergunningplichtig voor de Wet natuurbescherming
- Vanaf dat moment meer gebruik nodig van intern – en extern salderen met stikstofruimte

Rechtspraak stikstof

Hoe werkt intern- en extern salderen?

Stap 1 – stikstof berekenen

Hoe bereken je of jouw project of plan stikstofdepositie veroorzaakt (neerslaan van stikstof in Natura 2000 gebied)

- Aerius calculator https://calculator.aerius.nl/

Stap 2 - intern salderen

Stikstofruimte van nieuwe activiteiten worden weggestreept tegen de stikstofruimte van oude, reeds beëindigde activiteiten op dezelfde locatie.

Stap 3 - extern salderen

Het overnemen van stikstofruimte van een bedrijf op een andere locatie.

Rechtspraak stikstof

2021

Intern salderen werd vergunning*vrij* (Logstebaan)

2022

Streep door algemene bouwvrijstelling (Porthos)

2023

Streep door vergunningen emissiearme stallen (Overrijselse stallen)

Rechtspraak stikstof

18 december 2024 – Rendac en Amercentrale uitspraken

- Milieuverenigingen hadden beroep ingediend tegen de natuurvergunningen van Rendac (Son en Breugel) en Amercentrale (Geertuidenberg)
- Deze natuurvergunningen betreft het *project*spoor
- Beide bedrijven hadden gebruikt gemaakt van intern salderen met stikstofruimte

De Raad van State oordeelde als volgt:

- als gebruik wordt gemaakt van intern salderen dan is dit niet langer vergunningvrij > er is een vergunning nodig op grond van de Omgevingswet (opvolger van Wet natuurbescherming). Uitspraak Logtsebaan werd daarmee onderuit gehaald;
- om deze vergunning te verkrijgen moet een Passende Beoordeling (ecologisch onderzoek) worden uitgevoerd;

Rechtspraak stikstof

18 december 2024 – Rendac en Amercentrale uitspraken

- als je gebruik moet maken van intern salderen dan kun je dit in de Passende beoordeling opvoeren als mitigerende maatregel;
- blijkt na intern salderen geen stikstoftoename > dan moet je motiveren op 'additionaliteit';
- de additionaliteitstoets houdt een motivering in dat de stikstofruimte die wordt ingezet bij intern salderen niet al nodig is voor herstel of instandhouding van Natura 2000 > stikstofruimte is dus 'over' om in te zetten voor een ontwikkeling

Rechtspraak stikstof

14 januari 2026 – Pasgeld West uitspraak

- De lijn uit de Rendac- en Amercentrale uitspraken geldt ook voor het *plan*spoor > bij bestemmingsplannen / omgevingsplannen
- Intern salderen kan dus alleen op basis van een Passende Beoordeling met additionaliteitstoets
- Meer duidelijkheid gekomen over de additionaliteitstoets:
  - gemeenteraad heeft bij vaststelling van een plan 'slechts' een vergewisplicht;
  - uit openbare bronnen moet de gemeenteraad kunnen opmaken dat de stikstofruimte bij intern salderen niet nodig is voor herstel/instandhouding van Natura 2000
  - als openbare bronnen kan de gemeenteraad bv. gebruik maken van natuurdoelanalyses en Natura 2000 beheerplannen

Gevolgen voor bestemmingsplan

- Beroepstermijn liep van 25 november 2024 tot en met 5 januari 2025
- Op 3 januari 2025 (net na de Rendac- en Amercentrale uitspraken) werd beroep ingediend tegen de stikstofregeling
- Volgens appellant maakt het bestemmingsplan intern salderen mogelijk en ontbreekt hiervoor de Passende Beoordeling en additionaliteitstoets, net als geoordeeld is bij Rendac en Amercentrale
- De lijn die is ingezet in de Rendac- en Amercentrale uitspraken is volgens appellant niet alleen van toepassing in het *project*spoor maar ook in het *plan*spoor
- Gevraagd wordt om vernietiging van het bestemmingsplan
- Soortgelijke beroepen tegen bestemmingsplannen liepen al in andere gemeenten (uitspraken eerder verwacht dan in Reusel-De Mierden)

Gevolgen voor bestemmingsplan

- In afwachting van uitspraak Afdeling is tussen januari 2025 en januari 2026 geen verweerschrift ingediend

- Na de Pasgeld-West uitspraak is een analyse uitgevoerd naar de houdbaarheid van de stikstofregeling in het bestemmingsplan

Gevolgen voor bestemmingsplan

Voorbeeld intern salderen in het bestemmingsplan

1.157 toename van stikstofemissie:

a. Er is sprake van een toename van stikstofemissie door het gebruik van gronden en bouwwerken wanneer de emissie van stikstof (N/kg/jaar*) meer bedraagt dan de emissie van stikstof (N/kg/jaar*) afkomstig van het feitelijk bestaande, planologisch legale gebruik van gronden en bouwwerken, voorafgaand aan de vaststelling van het plan, waarbij aan de bedrijfsvoering inherente (gehele of gedeeltelijke) leegstand/uitval of (gehele of gedeeltelijke) leegstand/uitval als gevolg van buitengewone omstandigheden buiten beschouwing blijft.

b. Indien sprake is van een gelijkblijvende of een afname van emissie N/kg/jaar afkomstig van het, ten tijde van de vaststelling van het plan feitelijk aanwezige en planologisch legale, gebruik van de betreffende gronden en bouwwerken, maar wel sprake is van een hogere stikstofdepositie veroorzaakt op voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied ten opzichte van de referentiesituatie, dan wordt dit eveneens beschouwd als een toename van stikstofemissie;

c. Als uitzondering op lid a en lid b van deze bepaling geldt het volgende:
er is geen sprake van een toename van stikstofemissie wanneer er sprake is van de volgende situatie:

1. de toename van de stikstofdepositie op voor stikstof gevoelige en voor stikstof overbelaste habitats in een Natura 2000-gebied ten gevolge van een toename van stikstofemissie zoals bedoeld in lid a en lid b van deze bepaling, is kleiner dan of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar, berekend met de Aerius-calculator.

* wanneer in deze regels 'emissie N/kg/jaar' wordt gebruikt, wordt de hiervan onderdeel uitmakende hoofdletter 'N' bedoeld als verzamelnaam voor NH3 en NOx;

Gevolgen voor bestemmingsplan

Voorbeeld intern salderen in het bestemmingsplan

3.4.8 Omgevingsvergunning bouwen buiten bouwvlak

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 3.3.2, onder a en/of artikel 3.3.4 voor het bouwen van gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouw zijnde buiten de aanduiding 'bouwvlak', mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

k. de ontwikkeling mag niet leiden tot een toename van stikstofemissie vanuit de betreffende gronden of bouwwerken;

Oplossingsrichting

Optie 3: met herstelbesluiten het bestemmingsplan beperken tot de meest essentiële onderdelen

Herstelbesluit #1

- In het 1e herstelbesluit wordt de stikstofregeling uit het plan gehaald
- Reden: vanwege de omvang van het buitengebied kan de stikstofregeling niet in zijn geheel passend beoordeeld worden
- Daarnaast wordt beoordeeld of het plan (meer) ruimtelijke ontwikkelingen bevat waarvoor het niet mogelijk is een Passende Beoordeling + additionaliteitstoets uit te voeren > inventarisatie of deze ontwikkelingen ook geschrapt moeten worden (risico-afweging)

- De basis van het plan blijft overeind

Oplossingsrichting

Optie 3: met herstelbesluiten het bestemmingsplan beperken tot de meest essentiële onderdelen

Herstelbesluit #2

- In het 2e herstelbesluit worden wijzigingen naar aanleiding van overige beroepen meegenomen; gesprekken gaande met appellanten
- Herstel kennelijke fouten

Beide herstelbesluiten kunnen eventueel in dezelfde raadsvergadering genomen worden

Oplossingsrichting

Risico's en nadelen

- Overgang van Wro naar Omgevingswet maakt het lastiger (maar misschien niet onmogelijk) een bestemmingsplan in beroep te wijzigen
- Bouw- en gebruiksmogelijkheden kunnen (weer) illegaal worden
- Bestemmingsplan verliest flexibele omschakelmogelijkheden > vaker omgevingsplanwijziging of Bopa nodig

Oplossingsrichting

Planning en vervolg

- Q1/Q2 2027: herstelbesluiten worden voorgelegd aan raad voor besluitvorming
- Indien raad besluit tot vaststelling worden de herstelbesluiten naar de Afdeling gestuurd en wordt de beroepszaak verder opgepakt
- Beroepen van appellanten richten zich van rechtswege tegen herstelbesluiten
- Nieuwe belanghebbenden kunnen beroep indienen tegen de wijzigingen

Vragen

GEMEENTE
Reusel-De Mierden

WWW.REUSELDEMIERDEN.NL